

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету МБ
(Рищенко Т.Д.)
“ 26 ” 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКСПЕРТИЗА ЗЕМЕЛЬНО-МАЙНОВОГО КОМПЛЕКСУ»

(Шифр за ОПП 5.1)

галузь знань 0801 «Геодезія та землеустрій»

спеціальності 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна»

Магістерська програма: «Техніко-економічна експертиза
та оцінка нерухомості»

факультет Містобудівельний факультет

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма навчальної дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу» для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності 8.08010104 – «Оцінка землі та нерухомого майна».

Розробники: д.е.н., доц. **К.А. Мамонов.**,
ас. **Ю.Б. Радзінська**

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна.

Протокол від « 29 » серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Мамонов К.А.)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри геоінформаційних систем, оцінки землі та нерухомого майна.

Протокол від « 29 » серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (Мамонов К.А.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (Григоренко С.І.) “ 26 ” 12 201 4 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© Мамонов К.А., 2014

© Радзінська Ю.Б., 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,5	Вибіркова	Рік (роки) підготовки	
		1-й	-
		Семестр(и)	
		2-й	-
Загальна кількість годин – 126	Магістерська програма: «Техніко-економічна експертиза та оцінка нерухомості»	Лекції*:	
		18 год.	-
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
		36 год.	-
Змістових модулів (ЗМ) – 3		Лабораторні*:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Спеціальність (професійне спрямування): 8.08010104 – «Оцінка землі та нерухомого майна» галузь знань 0801 «Геодезія та землеустрій» Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Самостійна робота*:	
		72 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		27	-
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) – курсова робота		Вид контролю:	
		іспит	-

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 43% до 57%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу» є ознайомлення майбутніх фахівців з теорією та методологією експертизи, з нормативними документами, які регламентують ці заходи, а також набути практичних навичок щодо організації і проведення експертизи та оцінки майна.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу» є:

- застосовувати теоретико-методологічні основи оцінки майна;
- володіти організаційно-правовими аспектами визначення вартості майна;
- володіти організацією та методикою оцінки будівель і споруд, земельних ділянок, машин і обладнання, транспортних засобів;
- володіти організацією та методикою оцінки нематеріальних активів і цілісних майнових комплексів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати** :

- комплекс заходів нормативно-правового характеру для забезпечення оціночної діяльності;;
- стандарти, бази, методи і процедури оцінки у відповідності до мети та виду об'єкта оцінки;

вміти :

- зібрати та систематизувати інформацію про об'єкт оцінки та ідентифікувати його та пов'язаних з ним прав;
- розраховувати вартість та складати звіт про оцінку земельних ділянок різного призначення;
- формувати запити та наповнювати базу оціночних даних, вибирати з них відомості про потенційні об'єкти аналогії для виконання оціночних процедур за порівняльним підходом;
- здійснювати внутрішню експертизу їх відповідності вимогам стандартів, законам, нормативно-правовим актам та умовам договору на оцінку нерухомості;
- складати супровідні листи та комплект документів з результатами оцінки об'єкту та подавати їх на експертизу в порядку, установленому законодавством і нормативно-правовими актами.

мати компетентності:

- базові знання понять земельної ділянки та майна і його видів;
- базові знання понять експертизи, її видів та порядку проведення;
- здатність проведення експертизи та дослідження як окремих об'єктів (земельної ділянки або майна), так і земельно-майнового комплексу;
- здатність складання обґрунтованого висновку про стан об'єкту оцінки та можливі варіанти його використання;
- навички роботи з містобудівною, землевпорядною, проектною та технічною документацією;
- базові знання з основ організації будівництва, виробництва продукції і послуг, аналізу господарської діяльності, бухгалтерського обліку, методів складання звітності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ 1. Теорія та методологія експертизи та оцінки майна

1. Загальні теоретичні аспекти експертизи та оцінки майна.
2. Методологічні основи експертизи та оцінки.
3. Організаційно-правові основи експертизи та оцінки майна в Україні.

ЗМ 2. Експертиза та оцінка об'єктів у матеріальній формі

4. Експертиза та оцінка будівель і споруд.
5. Експертиза та оцінка земельного кадастру.
6. Експертиза та оцінка машин і обладнання.
7. Експертиза та оцінка транспортних засобів.

ЗМ 3. Експертиза та оцінка нематеріальних активів і цілісних майнових комплексів

8. Класифікація нематеріальних активів і методика їх експертизи та оцінки.
9. Цілісний майновий комплекс як об'єкт експертизи та оцінки.
10. Експертиза та оцінка вартості підприємств.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль Експертиза земельно-майнового комплексу												
Змістовий модуль 1. Теорія та методологія експертизи та оцінки майна												
Тема 1.	9	2	3	–		4						
Тема 2.	10	2	4	–		4						
Тема 3.	9	2	3	–		4						
Разом за змістовим модулем 1	28	6	10	–		12						
Змістовий модуль 2. Експертиза та оцінка об'єктів у матеріальній формі												
Тема 4.	11	2	3	–		6						
Тема 5.	11	2	3	–		6						
Тема 6.	7	1	2	–		4						
Тема 7.	7	1	2	–		4						
Разом за змістовим модулем 2	36	6	10	–		20						
Змістовий модуль 3. Експертиза та оцінка нематеріальних активів і цілісних майнових комплексів												
Тема 8.	10	2	4	–		4						
Тема 9.	12	2	6	–		4						
Тема 10.	13	2	6	–		5						
Разом за змістовим модулем 3	35	6	16	–		13						
Усього годин	99	18	36	–		45						
Курсова робота	27	–	–	–	–	27						
Усього годин	126	18	36	–	–	72						

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні теоретичні аспекти експертизи та оцінки майна	3
2	Методологічні основи експертизи та оцінки	4
3	Організаційно-правові основи експертизи та оцінки майна в Україні	3
4	Експертиза та оцінка будівель і споруд	3
5	Експертиза та оцінка земельного кадастру	3

6	Експертиза та оцінка машин і обладнання	2
7	Експертиза та оцінка транспортних засобів	2
8	Класифікація нематеріальних активів і методика їх експертизи та оцінки	4
9	Цілісний майновий комплекс як об'єкт експертизи та оцінки	6
10	Експертиза та оцінка вартості підприємств	6
	Разом	36

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні теоретичні аспекти експертизи та оцінки майна	4
2	Методологічні основи експертизи та оцінки	4
3	Організаційно-правові основи експертизи та оцінки майна в Україні	4
4	Експертиза та оцінка будівель і споруд	6
5	Експертиза та оцінка земельного кадастру	6
6	Експертиза та оцінка машин і обладнання	4
7	Експертиза та оцінка транспортних засобів	4
8	Класифікація нематеріальних активів і методика їх експертизи та оцінки	4
9	Цілісний майновий комплекс як об'єкт експертизи та оцінки	4
10	Експертиза та оцінка вартості підприємств	5
11	Робота над курсовою роботою	27
	Разом	72

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Вид індивідуального завдання	Семестр	Найменування завдання	Обсяг завдання	Кількість годин
1	Курсова робота	2 (денна форма)	Систематизація, закріплення та поглиблення знань отриманих під час вивчення курсу	Пояснювальна записка на 30-35 стор.	27

10. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні курсової роботи, самостійній роботі з навчальною і технічною літературою.

Вивчення дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, основ землеустрою і кадастру, оцінки майна, а також на знаннях і вміннях, отриманих студентами в процесі проходження навчальних і виробничих практик.

Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. Поточний модульний контроль проводиться методом виконання студентами письмових модульних контрольних робіт.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни – інтегральна (100-бальна).

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Поточні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, передбачають 100-бальну систему оцінювання.

2. Екзамен проводиться письмово.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота										Курсова робота	Підсумкови й тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
15			20				15					
70												
											30	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання практичних робіт та самостійної роботи з дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу».
2. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Експертиза земельно-майнового комплексу».

14. Рекомендована література

Базова

1. Кучеренко В.Р. Оцінка бізнесу та нерухомості. – «Центр учбової літератури», 2009. – 200 с.
2. Оценка стоимости бизнеса: современные технологии: монографія / Момот Т.В. – Х.: Фактор, 2007. – 224 с.
3. Павлов В.І. Ринок нерухомості: навч. пос. МОН. – К.: Кондор, 2006. – 336 с.
4. Перович Л.М., Губар Ю.П. Оцінка нерухомості : навч. посібн. МОН. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 296 с.
5. Яшкіна Н.В. Оцінка бізнесу: навч. посібник. – К.: Алерта, 2010. – 440 с.

Допоміжна

1. Баронин Б. И. Основы оценки и судебной экспертизы недвижимости. – Харьков: Гриф, 1999. – 96 с.
2. Закон України “Про оцінку майна, майнових прав і професійної оцінної діяльності в Україні” від 12.07.01.
3. Про затвердження Методики оцінки вартості майна під час приватизації:

Постанова Кабінету Міністрів України: від 12.10.2000 № 1554.

4. Про затвердження Національного стандарту №1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав”: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.03 № 1440.
5. Глоссарий к международным и европейским стандартам оценки на русском языке и англо-русский словарь / Г. И. Микерин, Н. В. Павлов. – М.: ИНТЕРРЕКЛАМА, 2003. – 480 с.
6. Грибовский С. В. Оценки доходной недвижимости. – СПб.: Питер, 2001. – 336с.
7. Григорьев В. В. Оценка объектов недвижимости: Учебник / Под ред. А. Г. Грязновой. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 496 с.
8. Европейские стандарты оценки 2000 / Пер. с англ. Г. И. Микерина, Н. В. Павлова, И. Л. Артеменкова. – М.: ОО “Российское общество оценщиков”, 2003. – 264 с.
9. Масова оцінка вартості майна підприємств під час приватизації: Посіб. для підприємств. – К.: КВУЦ, 1997. – 165 с.
10. Международные стандарты оценки / Г. И. Микерин, Н. В. Павлов. – М.: ИНТЕРРЕКЛАМА, 2003. – 384 с.
11. Оценка имущества и имущественных прав в Украине: Монография / Под ред. Н. П. Лебедь.: 2-е изд. перераб. и доп. — К.: ООО «Информационно-издательская фирма “Принт-Экспресс”», 2003. – 715 с.
12. Оценка машин, оборудования и транспортных средств: Учеб. пособие / Под ред. В. П. Антонова. – М.: Ин-т оценки природных ресурсов, 2001. – 392 с.
13. Попеско А. И., Ступин А. В., Чесноков С. А. Износ технологических машин и оборудования при оценке их рыночной стоимости: Учеб. пособие – М.: РОО, 2002. – 241 с.
14. Семененко Б. А. Теоретические и практические вопросы экспертной оценки. – Суммы: Инициатива, 1998. – 128 с.
15. Справочное пособие о порядке подготовки и сбора информации для различных видов экспертной оценки объектов приватизации, акционирования, отчуждения, залога и аренды / Под ред. Н. Лебедь. – К.: Учебно-консалтинговый центр «ООО “Эксперт-Л”», 2001. – 135 с.
16. Стельмашук А. М., Стельмашук Ю. А. Експертна оцінка майна, землі і бізнесу підприємства: Навч. посіб. – Тернопіль: ТЕНГ, 2001. – 235 с.
17. Тэпман Л. Н. Оценка недвижимости: Учеб. пособие / Под ред. проф. В. А. Швандара. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 303 с.
18. Цымбаленко С. В. Оценка машин и оборудования. – Ставрополь: Ставропольский ГАУ, 2002. – 186 с.
19. Шалаев В. Н. Оборудование как объект оценки. – К.: УОО, 1999. – 179 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни Експертиза земельно-майнового комплексу
спеціальністю 8.08010104 «Оцінка землі та нерухомого майна».

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____ (_____)
(за належністю напряму / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____ (_____)
(за належністю напряму / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____ (_____)
(за належністю напряму / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ _____ ” _____ 201 _ року